

D Biuletyn

Wrz-Gru

7/2009

Monitoring
dyskryminacji LGBT
LGBT discrimination

Kampania Przeciw Homofobii

Monitoringu Dyskryminacji Osób LGBT w Polsce

www.monitoring.kph.org.pl

Sukces KPH na forum ONZ

Komitet Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych ONZ opublikował zalecenia dla Polski, krytykując rząd, m.in., za niezapewnienie osobom nieheteroseksualnym należnych im praw.

6 listopada 2009 r. na swoim 43. posiedzeniu Komitet ocenił realizację przez Polskę postanowień Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych ONZ. KPH, wraz z Federacją na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny oraz Centrum Praw Kobiet złożyły w Komitecie raport alternatywny wobec rządowego. Na dzień przed posiedzeniem Greg Czarnecki, koordynator projektu Monitoring Dyskryminacji, i Wanda Nowicka z Federacji przedstawili Komitetowi stanowisko tych trzech organizacji na temat realizacji postanowień Paktu.

Według Komitetu, mimo mianowania Elżbiety Radziszewskiej na Pełnomocnika ds. Równego Traktowania w 2008 r., faktyczna dyskryminacja osób nieheteroseksualnych wciąż ma się dobrze. Komitet zaniepokojony jest również tym, „że projekt ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania nie przewiduje wszechstronnej ochrony przed wszelkimi formami dyskryminacji”, i wzywa rząd „do wprowadzenia w projekcie ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania poprawek dostosowujących go do wymogów komentarza ogólnego nr 20 na temat zakazu dyskryminacji w zakresie praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych. Komitet

zaleca również, aby Państwo Strona zadbało o skuteczne egzekwowanie istniejących przepisów antydyskryminacyjnych oraz nasiliło działania zmierzające do walki z faktyczną dyskryminacją, w tym poprzez kampanie skierowane przeciwko stereotypom, w szczególności dotyczącym osób lub grup pokrzywdzonych lub marginalizowanych. Komitet zachęca również Państwo Stronę do uwzględniania w swoich okresowych sprawozdaniach informacji na temat wyników działań podejmowanych przez Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania”.

Komitet pozostaje głęboko zaniepokojony homofobią w szkołach. Co zaleca rządowi?:

„[...]Środki, w szczególności o charakterze edukacyjnym, zmierzające do przeciwdziałaniu homofobii w oświacie, zapobiegając dyskryminacji na tle orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej. Komitet zaleca również wprowadzenie do szkół w Państwie Stronie podręcznika *Kompas*, poradnika Rady Europy o nauczaniu młodzieży o prawach człowieka.”

Do premiera Tuska wysłano list z prośbą o jak najszybsze zastosowanie się do zaleceń.

Współpraca z policją

KPH nie ustaje w walce z przestępstwami z nienawiści i dąży do bliskiej współpracy z policją. Planujemy obecnie działania mające na celu uwrażliwienie policji na kwestie LGBT oraz zwiększenie jej skuteczności w walce z przestępstwami z nienawiści. Po wrześniowym szkoleniu pilotażowym na temat kwestii LGBT przeprowadzonym w Ośrodku Szkolenia Policji w Gdańsku, policja zgłosiła zainteresowanie dalszymi szkoleniami i planuje zaproszenie KPH do organizacji warsztatów w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie na początku 2010 r. W grudniu delegacja KPH wzięła również udział w okrągłym stole ILGA-Europe (Międzynarodowego Stowarzyszenia Gejów i Lesbijek) w Brukseli, poświęconym współpracy policji ze środowiskiem LGBT. Jego uczestnicy wypracowali podstawy do stworzenia sformalizowanej sieci ds. promowania w siłach policyjnych postawy przyjaznej osobom nieheteroseksualnym.

W ostatnich miesiącach miał miejsce szereg homofobicznych zdarzeń, które dobitnie pokazują, że istnieje pilna potrzeba takich działań. Jako przykłady niech posłużą dwa przykre incydenty. 25 listopada 2009 r. na stacji warszawskiego metra młodego mężczyznę nazwano pedałem i zaatakowano, wybijając mu dwa zęby. Pewnej wrześniowej nocy w jednym z warszawskich parków strażnicy miejscy mieli obrzucić homofobicznymi epitetami i uderzyć innego mężczyznę. KPH wsparła pomocą prawną obu poszkodowanych.

Spotkania z RPO zawieszono

W ramach trwającej od 2008 r. współpracy RPO dr Janusza Kochanowskiego i organizacji LGBT, KPH uczestniczyła w spotkaniach organizowanych w Biurze Rzecznika, których celem było zapoznanie go z przypadkami dyskryminacji osób LGBT oraz uzyskanie od niego wsparcia w swoich działaniach.

W ramach tej współpracy KPH przygotowało i zgłosiło Rzecznikowi wiele przypadków dyskryminacyjnych działań i praktyk organów władz publicznych, a także konkretne rozwiązania i postulaty, w których realizacji wsparcie Rzecznika jest konieczne. Niestety, wobec braku należytego zaangażowania Rzecznika w proponowane przez organizację LGBT działania, KPH w wystąpieniu do RPO z dnia 27-go 2009 r. października nie przyjęło zaproszenia na kolejne spotkanie w ramach współpracy. List podpisały także wszystkie

organizacje LGBT dotychczas uczestniczące w spotkaniach z RPO.

Podkreślając dotychczasowe działania i wypowiedzi RPO dotyczące osób LGBT w Polsce, w szczególności krytykę wyroku sądu w Szczecinie uznającego wielokrotne poniżanie i szarganie godności oraz dobrego imienia osoby homoseksualnej za naruszenie jej dóbr osobistych; wypowiedzi pod adresem feministek, kobiet działających na rzecz poprawy sytuacji innych kobiet, a także brak zaangażowania w zgłaszane przez

organizacje działające na rzecz osób transpłciowych postulaty, KPH uznała, że formuła dotychczasowej współpracy z RPO uległa wyczerpaniu.

KPH przypomniało w wystąpieniu sprawy, które od dłuższego czasu poruszane są na spotkaniach z Rzecznikiem, a które nie doczekały się konkretnego rozwiązania, czy też monitorowania działań władz, tj. projekt nowelizacji Kodeksu karnego w kontekście wzmocnienia ochrony przed przestępstwami z nienawiści, czy też sprawa prawdopodobnej przemocy wobec osób homoseksualnych w działaniach warszawskiej Straży Miejskiej.

Ponadto, w wystąpieniu KPH podkreśliło konieczność przeformułowania całościowej polityki antydyskryminacyjnej urzędu, a przede wszystkim konieczność utworzenia odrębnego, efektywnego i niezależnego od nacisków politycznych urzędu ds. równości, który zapewniłby odpowiednie wsparcie osobom LGBT w ich działaniach na rzecz równości i praw człowieka.

Jestem przeciwnikiem rejestracji związków, które by w jakikolwiek sposób naśladowały małżeństwa. — Janusz Kochanowski, Rzecznik Praw Obywatelskich. 20 września, dziennik.pl

My nie mamy tradycji prześladowania homoseksualistów. — Jarosław Kaczyński, przewodniczący PiS. 23 września, politbiuro.gazeta.pl

Cytaty z monitoringu prasy od września do grudnia 2009

Żądamy odwołania minister Radziszewskiej

Elżbieta Radziszewska, piastująca funkcję Pełnomocniczki Rządu ds. Równego traktowania musi zostać odwołana z tego stanowiska.

Dwanaście organizacji LGBTQ, z KPH włącznie, 3 grudnia 2009 r. przesłało do premiera Tuska list otwarty, w którym proszą o odwołanie minister Radziszewskiej ze stanowiska Pełnomocniczki Rządu ds. Równego Traktowania.

Prośba o odwołanie Radziszewskiej jest oparta na szeregu homofobicznych wypowiedzi, które padły z jej ust i na skutek jej nieskuteczności w zwalczaniu homofobii i transfobii.

Całkiem niedawno, 21 listopada ub.r. poproszono ją w radiu o wypowiedź w sprawie legalizacji związków partnerskich przedstawicielei tej samej płci. Na co odpowiedziała: „nie możemy mówić o tolerancji (...) dla zjawisk, które nie są społecznie akceptowane (...). Nie ma przestrzeni ani społecznej ani i politycznej aby uchwalić ustawę o małżeństwach osób homoseksualnych.” (dziennikarka wyraźnie podkreśliła, że pyta ją o związki partnerskie a nie małżeństwa).

W czerwcu, Radziszewska odrzuciła prośbę o utworzenie zespołu doradczego do spraw osób LGBTQ, twierdząc, że nie jest on potrzebny, jako, że, Rzecznik Praw Obywatelskich już zajmuje się tą kwestią. Komentując książkę dla dzieci, opublikowaną po polsku, opowiadającą historię dwóch pingwinich samców wychowujących małe pingwiniątko i mającą uczyć tolerancji dla par i rodzin LGBTQ, powiedziała: „jeśli modliszka pożera swojego partnera po akcie seksualnym oznacza że, powinniśmy to zaakceptować jako normę biologiczną?”

Ponadto nadal nie przyjęto ustawy o równym traktowaniu, a co za tym idzie nie implementowano jeszcze ustawodawstwa unijnego w tej sprawie.

II Festiwal Tęczowych Rodzin: święto różnorodności

Gorąca dyskusja w Polsce trwa nie tylko nad legalizacją związków jedнопłciowych, ale i prawem par LGBT to wspólnego wychowywania dzieci. W pierwszym tygodniu grudnia 2009 r. KPH i Trans-fuzja poruszyły kwestię rodzin i rodzicielstwa osób nieheteroseksualnych w ramach II Festiwalu Tęczowych Rodzin.

Pierwszym wydarzeniem festiwalu była debata „Bajki uczące tolerancji” z udziałem specjalistów w dziedzinie książek dla dzieci. W kontekście przygotowywanej do wydania kolejnej książki poruszającej temat homoseksualizmu pt. „Król i Król”, zaproszeni eksperci zwrócili uwagę na wagę nauczania o różnorodności i jej akceptacji od jak najwcześniejszego wieku. Innym wydarzeniem była dyskusja na

temat życia codziennego par osób nieheteroseksualnych wychowujących dzieci, poprzedzona pokazem filmów, który zgromadził tłumy widzów.

W Mikołajki zaprosiliśmy rodziny z dziećmi na czytanie bajek uczących tolerancji (czytał aktor Michał Sieczkowski) i wspólną zabawę. Chwilę później grupa inicjatywna ds. związków partnerskich przedstawiła cztery sto-

sowane na świecie modele prawnego usankcjonowania wspólnego życia par LGBT (małżeństwo, związek partnerski, PACS, konkubinaty), które grupa ta obecnie konsultuje ze środowiskiem w celu zaproponowania konkretnych propozycji ustawodawczych.

Grupa prawna KPH zorganizowała warsztat na temat kwestii prawnych związanych z tęczowymi rodzinami, a Trans-fuzja zaproponowała warsztat skupiający się na kwestiach prawnych dotyczących rodzin osób transseksualnych.

Festiwal zamknęła konferencja o prawach rodzin osób transpłciowych i pokazem filmowym, zorganizowane w siedzibie Krytyki Politycznej. Niestety spotkanie zakłóciło blisko trzydzieści osób, które wtargnęło na salę i zaczęło wykrzykiwać hasła wrogie osobom homo- i transseksualnym.

A gdyby ktoś do szkoły przyprowadził na przykład zwierzę i opowiadał o stosunkach z tym zwierzęciem, to też miałbym się na to zgodzić? — Arkadiusz Karbowski, wiceprezydent Opoli, w obronie swojego stanowiska, że o homoseksualizmie nie należy mówić pozytywnie w szkołach. 30 września, miasta.gazeta.pl/opole

Celem kampanii jest doprowadzenie do przyjęcia takiej ustawy w Polsce. — Andrzej Jaworski, Poseł PiS, na temat dyskutowanego wówczas na Litwie projektu ustawy o ochronie dzieci przed „szkodliwą informacją”, która zakazywałaby publicznego mówienia o homoseksualizmie. 3 października, wiadomosci.gazeta.pl

Pary homoseksualne mogą żyć w związkach i być równe wobec prawa, ale tutaj mam duże wątpliwości. Jestem katolikiem. — Grzegorz Napieralski, przewodniczący SLD, spytany o zdanie na temat adopcji dzieci przez pary jedнопłciowe. 12 listopada, dziennik.pl

**Cytaty z monitoringu prasy
od września do grudnia 2009**

Unia walczy o równość

W dniach 10 - 11 grudnia 2009 r. w Sztokholmie odbyła się konferencja Agencji Praw Podstawowych UE „Making Rights a Reality for All”.

W obradach uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych, rządów krajów UE, politycy, naukowcy. Wśród zaproszonych panelistów byli m.in.: Thomas Hammarberg, komisarz ds. praw człowieka Rady Europy, Nyamko Sabuni, szwedzka minister ds. integracji i równouprawnienia oraz Mary Robinson, była prezydent Irlandii.

Dostęp do wymiaru sprawiedliwości, dóbr i edukacji, znalazły się wśród kwestii poruszanych przez uczestników. Zwrócono szczególną uwagę na nierówne traktowanie związków

osób tej samej płci w zakresie wolnego przepływu obywateli na terenie Unii. Problemem jest m.in. brak regulacji dotyczących takich związków w wielu krajach, brak pełnej implementacji dyrektyw, itp. Nieobiektywna, pełna uprzedzeń i stereotypów edukacja na temat osób homoseksualnych była także jedną z poruszanych kwestii.

Polska reprezentowana była przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Helsińską Fundację Praw Człowieka oraz Kampanię Przeciw Homofobii.

Owszem, homoseksualiści zaraz podnieśli krzyk, że naruszyłem ich godność, ale oni wykorzystują każdą okazję, by pokazać, jacy są biedni i niby prześladowani. — Artur Górski, poseł PiS, na temat swojej wypowiedzi, że homoseksualizm nie powinien być uznawany za zwyczajną skłonność do grzechu, gdyż przewyższa je wszystkie w nikczemności. 18 września, Nasz Dziennik

Miasto nie powinno propagować ideologii gejowskiej. — Jerzy Szmit, wiceprezydent Olsztyna (PiS), na temat festiwalu organizowanego przez olsztyński MOK, poruszającego m.in. kwestie LGBT. 4 grudnia, olsztyn.gazeta.pl

Zespół monitorowałby również internetowe strony homoseksualistów. Mamy bowiem do czynienia z propagowaniem przez niektóre środowiska homoseksualne tzw. pozytywnej pedofilii. — Stanisław Pięta, poseł PiS, proponując kontrolę środowiska LGBT z powodu swojego przekonania, że cechuje je wyższy odsetek pedofilów. 18 grudnia, rp.pl

Nie uważam, by ten rysunek i późniejsze publikacje kogokolwiek obrażały. — Paweł Lisicki, redaktor naczelny Rzeczypospolitej, na temat satyrycznego rysunku, opublikowanego w tej gazecie, porównującego związki jedнопłciowe do zoofilii.

Cytaty z monitoringu prasy od września do grudnia 2009

KPH interweniuje w Ministerstwie Sprawiedliwości

KPH dwukrotnie zwróciło się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o wyjaśnienie rozbieżności w stanowisku resortu odnośnie proponowanych zmian w kodeksie karnym, dotyczących wprowadzenia zakazu mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści z powodu orientacji seksualnej. W swoich pismach z lipca i października 2009 r. KPH wyraziła swoje głębokie zanie-

pokojenie sytuacją, w której z jednej strony, Ministerstwo Sprawiedliwości negatywnie oceniło proponowane przez organizacje LGBT zmiany w kodeksie karnym, uznając je za niemerytoryczne i pozbawione uzasadnienia prawnego, a z drugiej strony, w przesłanym niedawno do ONZ sprawozdaniu z wykonywania postanowień Międzynarodowego Paktu Praw Oby-

watelskich i Politycznych rząd uznaje za zasadne wprowadzenie przepisów karnych zakazujących mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści z powodu orientacji seksualnej.

KPH o zaistniałej sytuacji poinformowała Komitet Praw Człowieka ONZ przesyłając swój raport alternatywny (shadow report) do sprawozdania rządowego.

Podkreślić należy, że interwencje KPH przesłane były w formie wniosku o udzielenie informacji publicznej, a ustawy 14 dniowy termin na udzielenie odpowiedzi został niedotrzymany.

(odpowiedź do dnia oddania Biuletynu do druku nie została przez Ministerstwo nadesłana)

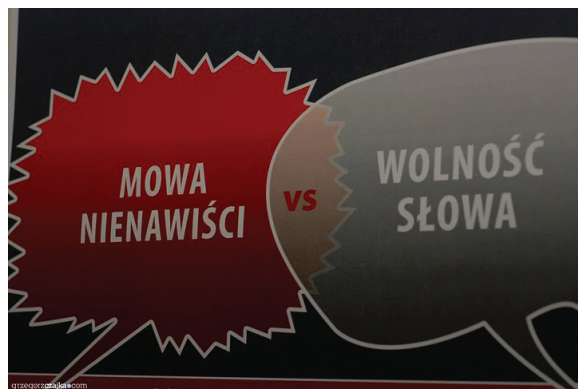
Interdyscyplinarna debata na temat mowy nienawiści

30 listopada 2009 r. w Poznaniu odbyła się konferencja pt. „Mowa nienawiści vs. wolność słowa. Aspekty prawne i społeczne” zorganizowana przez Poznańskie Centrum Praw Człowieka INP PAN i Zakład Praw Człowieka WPIA UW.

Dyskutowano na temat egzekwowania prawa dotyczącego tzw. mowy nienawiści, w szczególności przepisów kodeksu karnego (art. 119, 256 oraz 257).

Zarówno wymiar sprawiedliwości, jak i organa ścigania często nie potrafią interpretować zapisów kodeksu, traktując mowę nienawiści ze szczególnym pobłażaniem. Zwrócono także uwagę na problem wykluczenia w zapisach kodeksu karnego innych grup narażonych na przestępstwa z nienawiści, w tym osób homoseksualnych i transpłciowych. Większość uczestników konferencji podkreśliła pilną potrzebę zmian w kodeksie karnym w tym zakresie. KPH wraz z innymi organizacjami pozarządowymi od kilku miesięcy prowadzi działania na rzecz takich zmian.

KPH reprezentowana była na konferencji przez Roberta Biedronia i Grega Czarneckiego.

Biuletyn
Monitoring Dyskryminacji Osób LGBT w Polsce

Wydawca:
Stowarzyszenie
Kampania Przeciw Homofobii,
ul. Żelazna 68, Warszawa
tel.: +48 22 423 64 38
www.kph.org.pl

Skład i łamanie:
Bartek Matusiak, nongovernet | STRONNICZKO

Zapraszamy na naszą stronę WWW:
www.monitoring.kph.org.pl

Więcej informacji
udzieli
koordynator projektu:
Greg Czarnecki
tel.: +48 22 435 25 80
e-mail: gczarnecki@kph.org.pl